

i sin Skudsmaalsbog, vil selvfølgelig ogsaa ellers kunne føle sig fristet til at skaffe sig et godt Skudsmaal ved at producere et saadant paa løst Papir, naar der for det er Tale om at indlade sig paa et nyt Lyndeforhold. Man har overhovedet tilfattet at bestjærme Lynderne imod Misbrug og utilbørlig Fremfærd fra Huusbonders eller Madmødres Side, og dette kan jo have noget meget Tiltalende ved sig, naar man er tilbøielig til at troe, at Huusbonder og Madmødre ville være let tilbøielige til at behandle deres Lynder uretfærdigt, men mig forekommer det, at denne Bestræbelse, som saaledes gjennem en Række af Aar har yttret sig gjennem Lovforslag som det foreliggende eller lignende, og som i det Hele gaar ud paa at udpensle det juridiske Forhold imellem Huusbonde og Lynde i enkelte Sætninger, ikke er heldig eller stiftet til at føre til Maalet. Det er vistnok saa — og det er til Beklagelse saa —, at Lyndeforholdet i den senere Tid mere og mere forvandler sig fra at være, hvad det tidligere for en stor Deel har været og efter sit Væsen helst maatte være, nemlig Noget af et Familieforhold. Men jo mere man retter Bestræbelserne paa at udtømme Forholdet i juridiske Sætninger og paa at binde Hænderne paa Huusbonden ligeoverfor Lyndet, desto mere værner man Huusbonden til i sit Lynde kun at see en Contractsperson, som man har til sin Nytte og Fornøielse, og som man kaster bort, naar man ikke længere har Brug for det, hvilket er en utilbørlig Betragtning. For en ikke ringe Deel er Lyndeforholdet i sit Væsen et Familieforhold. Lyndet indlemmes i Familiens Huusstand, og den Huusbonde eller den Madmøder, som ikke stænkter sit Lynde anden Interesse end den, som ligger i Gønnen, Kosten o. s. v., handler ikke efter dette Forholds Væsen. Men jeg troer, at man faaer Huusbonden eller Madmøderen til at gaar bort fra den rette Betragtning af Forholdet ved at vedtage Lovforslag som det nærværende. Alle Betragtninger synes mig saaledes at tilraade, at man nægter dette Lovforslag videre Fremme.

M. W. Hansen: Uagtet jeg fra en vis Side ganske respecterer de Betragtninger, som have gjort sig gjældende hos de ærede Med-

lemmer, der have talt imod dette Lovforslag, kan jeg dog ikke Andet end slutte mig til de Udtalelser, som ere fremkomne fra de to ærede Medlemmer, som have talt for Lovforslaget, og ved at motivere min Opfattelse af denne Sag skal jeg tillade mig at besvare et Spørgsmaal, der blev reist af et æret Medlem ligeoverfor mig (Thalbiger). Han spurgte, hvorfor der er Enfelte i den tjenende Stilling, saasom Forvaltere, Gouvernanter og andre Saadanne, der ikke behøve saadanne Vidnesbyrd som dem, hvorom der her er Tale, hvorimod de, der staae i de mere underordnede Tjenestestillinger, maae tilviebringe dem. Jeg svarer dertil, at det er, fordi dette Sidste hører en længst tilbageliggende Tid, fordi det er en Tilstand, der har tilhørt Fortiden; men det forekommer mig derhos, at jeg vel maa kunne drage i Tvivl, om en saadan Tilstand i den nuværende Tid og under de nye constitutionelle Former vil kunne vedblive at bestaae. Det forekommer mig, at det, især efter den borgerlige Righedsstillelse, som nu er tilviebragt, ikke passer længere, at det ene Menneske stiller sig op som Dommer over det andet, blot fordi dette befinder sig i en underordnet tjenende Stilling. Jeg veed vel, at det er af hellig Nidfærthed for det stikkelige Lynde, at de tre ærede Medlemmer have udtalt sig mod Lovforslaget, saaledes som de have gjort, men dette vil slet ikke blive det stikkelige Lynde til Glæde, thi det stikkelige Lynde vil vel vide paa anden Maade at skaffe sig Vidnesbyrd om de forskjellige Forhold, hvori det har bevæget sig. Men saa bliver der to Skudsmaalsbøger, siger man. Nei, den autoriserede nuværende Skudsmaalsbog bliver da kun en Lyndebog, hvorigjennem man controlerer Lyndets Bevægelser i Samfundet; den anden Bog kan man kalde, hvad man vil, men den vil kun komme til at indeholde Beviser af det Slags, som alligevel fremkomme ved saa mange andre Stillinger i det daglige Liv. For det mindre stikkelige Lynde eller det Lynde, som tilfældigvis, enten forstjyldt eller usorstjyldt, nu har faaet et ugunstigt Skudsmaal i sin Skudsmaalsbog, medfører dette et Brændemærke, der følger det i hele dets Liv. Jeg skal gjerne indrømme, at Skudsmaalet kan være forstjyldt,